

dertjes; hij raapte zeldzame relieken tusschen oude, in onbruik geraakte zaken, een kurieuse afgedane dracht redde hij uit de vergetelheid. Maar niet lang kon het blijven bij dit bescheiden zorgzaam zijn, in de afgelegene bergdalen om de kalme binnenzee. Om, met zijn voorbeeld, anderen te wekken, stelt hij het, zoo openbaar mogelijk, in de hoofdstad van het land, en preste uit zijn karige beurs, de eerste middelen voor het kunstlievende reddingswerk. Een kleine tentoonstelling maakte in Drottningsgatan, „de koninginnestraat” van Stockholm, zijn eerste aanwinsten openbaar. Zoo gaat het werk, met vakantie reizen idyllisch ingeleid, van lieverlede in een wedijver van kracht en volharding over.

Zonder moeite is het niet gegaan; die Franschen van het Noorden, de kunstzinnige, maar excentrieke Zweden, hoe bracht hij hun liefde bij voor het nederige, onopzichtige schoon? Niet zonder verzet gaf

het publiek zich gewonnen; het noemde de verzameling een bijeenraapsel van voddën en oud roest, maar, niet afgeschrikt door dit schamper oordeel, gaven trouwe hulpen den stichter hun belangelooze medewerking. Onder degenen, die Hazelius voor zijn plannen won, vinden wij de namen van bekende kunstenaars, wetenschapmannen, maar ook van ambachtslieden en landbouwers, van talrijke vrouwen, uit alle maatschappelijke standen, hooge titeldraagsters en boerendochters, uit alle streken van het land; het lijkt een sprookje. Medewerking van de vrouw heeft Hazelius krachtig geholpen, bij de uitvoering van zijn werk; haar hoogschating van het handwerk is hier ongetwijfeld van invloed geweest, maar zeker ook haar

gehechtheid aan een roeping van bescherm-schap over den huiselijken haard. Voor de beoordeeling van de beschaving van een volk is de inrichting van zijn woningen een voor-naam toetspunt; als tusschen inhoud en vorm, bestaat er verband tusschen het leven van de menschen en hun huis. De spraak van het huis blijft ons verborgen, als wij ze niet uitleggen, overeenkomstig de leefwijze van zijn bewoners; smaak en kunst dienende zorgen, betracht bij bouw en inrichting van de woning, wenken van zelf de gedachten naar de intieme schouwkwanten van het leven.

Op de tentoonstelling van 1878, te Parijs, heeft de arbeid van Hazelius haar loonende propaganda begonnen; het werk nam al groo-ter vlucht; in 1891 werd eene aanzienlijke verzameling van volkskunst overgebracht naar „Skansen” en daar geleidelijk tot haar tegenwoordig aanzien uitgebreid. Uit de overgeschoten middelen, vermeerderd met de

AFB. 10. ZUID-ZWEEDSCHE HUIS MET AANGEBOUWDE SCHUREN.

opbrengst van eene loterij, door Zweedsche vrouwen op touw gezet, kon „Nordiska Museet”, die imposante hal voor volkskunst en -nijverheid, in de buurschap van het Openlucht-museum worden gesticht. Hazelius heeft de opening niet meer beleefd, maar de invloed van zijn sterken wil werkte voort in het vaderland.

Om ons te orienteeren door het uitgestrekte Openlucht-museum „Skansen”, hebben wij wegwijzing aan een reeks historische voorbeelden, die ons het volkshuis er toont, naar den gang van zijn ontwikkeling. Den grondslag voor al hun latere bouwwerken legden de menschen, toen zij hun vroegste onderdak vervaardigden. Dit in zijn soort al verheven maaksel vinden wij, in zijn